

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 228/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., Thurzova 3367/6A, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7Tos/4/2025 z 20. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 7Tos/4/2025 z 20. januára 2025. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 1 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 4T/3/2023 vedené trestné konanie pre obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 4 písm. a) Trestného zákona. Mestský súd nariadil termín hlavného pojednávania vo veci na 4. december 2024. Sťažovateľ tvrdí, že 29. novembra 2024, teda 5 dní pred termínom hlavného pojednávania, podal mestskému súdu písomné ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní, ktorú odôvodnil svojou práceneschopnosťou. Sťažovateľ opätovne a z iných dôvodov podal 3. decembra 2024 ďalšiu žiadosť o odročenie pojednávania, keďže jeho obhajkyňa JUDr. Irena Sopková mu vypovedala plnú moc.

3. Mestský súd na hlavnom pojednávaní, na ktorom sa sťažovateľ nezúčastnil, uznesením sp. zn. 4T/3/2023 zo 4. decembra 2024 uložil sťažovateľovi poriadkovú pokutu vo výške 500 eur podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku. Mestský súd v podstatnom uviedol, že sťažovateľ sa už predtým opakovane nedostavil na hlavné pojednávanie, pričom svoju neúčast' opakovane ospravedlňuje tým, že mu to jeho zdravotný stav neumožňuje a účasť na súdnom pojednávaní by mohla ohroziť jeho život a zdravie. Z uznesenia mestského súdu taktiež vyplýva, že mu bolo 2. decembra 2024 doručené oznámenie obhajkyne o vypovedaní plnej moci a jej žiadosť o odročenie pojednávania. V predmetnom uznesení však absentuje údaj o sporných podaniach sťažovateľa, ktoré mal údajne mestskému súdu doručiť 29. novembra 2024, ako aj 3. decembra 2024.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty sťažnosť, ktorú krajský súd napadnutým uznesením z 20. januára 2025 ako nedôvodnú zamietol. Krajský súd v podstatnom uviedol, že sťažovateľ bol na hlavné pojednávanie predvolaný riadne a včas, čo potvrdzuje elektronická doručka predvolania. Následne poukázal na obsah súdneho spisu, ako aj na podania, ktoré boli mestskému súdu v danom období doručené. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že 29. novembra 2024, keď mal sťažovateľ podľa svojich tvrdení doručiť mestskému súdu ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní, bola mestskému súdu doručená jeho sťažnosť proti uzneseniu o pribratí znaleckého ústavu do konania, ale žiadne iné podanie, ktoré by po obsahovej stránke obsahovalo ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní. Sťažovateľ doručil mestskému súdu žiadosť o odročenie pojednávania 4. decembra 2024 (v deň konania pojednávania), ktorú odôvodnil tým, že si zvolil nového obhajcu. Podľa krajského súdu mestský súd však danú žiadosť správne vyhodnotil tak, že nespĺňa náležitosti ospravedlnenia podaného riadne a včas, keďže je povinnosťou obvineného dostaviť sa na pojednávanie, na ktoré je riadne a včas predvolaný, a nie vyhodnocovať, či sú splnené procesné podmienky na jeho vykonanie.

5. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v nesúhlase sťažovateľa s uložením poriadkovej pokuty, ako aj s obsahom napadnutého uznesenia. Sťažovateľ tvrdí, že sa z neúčasti na hlavnom pojednávaní riadne a včas ospravedlnil, no z obsahu uznesení mestského súdu a krajského súdu sa javí, akoby jeho ospravedlnenie súd ani nemal k dispozícii a vôbec nepoznal jeho obsah. Sťažovateľ preto považuje obsah oboch uznesení za arbitrárny, keďže súdy sa nezaoberali obsahom a dôvodmi ospravedlnenia, ktoré sťažovateľ riadne podal.

6. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že sporné ospravedlnenia súdu „zrejme preukázateľne“ podal, no súdy sa s nimi nevysporiadali. Obsah uznesení nevychádzal zo spisu a nezohľadňoval ani existenciu a obsah podaní sťažovateľa. Sťažovateľ podaním z 29. novembra 2024 splnil formálne aj materiálne podmienky, ktoré sú kladené na obsah riadneho ospravedlnenia z neúčasti na pojednávaní, a dôvodne očakával, že sa týmto ospravedlnením bude súd zaoberať a následne ho mal na základe sťažnosti posudzovať aj krajský súd, k čomu zjavne nedošlo, a preto považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne, neodôvodnené, nezákonné a neústavné.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho práv arbitrárnosťou napadnutého uznesenia. Krajský súd sa podľa neho nevysporiadal s dôvodmi uvedenými v sťažnosti proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty, pričom už samotné jej uloženie považuje

za svojvoľné a neprimerané, keďže mestský súd sa nevysporiadal s obsahom ospravedlnenia z neúčasti na pojednávaní, ktoré mal sťažovateľ riadne a včas doručiť podaním z 29. novembra 2024.

II.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

8. Rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty má charakter procesnej sankcie, ktorou je možné vynútiť splnenie procesných povinností, ktoré napriek ich účinnému uloženiu splnené neboli (m. m. III. ÚS 152/2017). Základný predpoklad na vydanie takéhoto rozhodnutia je, že konaním alebo opomenutím sankcionovanej osoby dôjde k sťaženiu postupu konania alebo k jeho predĺženiu. Svojou podstatou toto poriadkové opatrenie umožňuje zabezpečiť nerušený priebeh konania a súčinnosť strán sporu, resp. ich zástupcov a iných subjektov v prípade, ak sa nepodieľajú na prebiehajúcom konaní spôsobom, ktorý zákon upravuje, alebo ak by priebeh konania iným spôsobom sťažovali, predlžovali či dokonca marili (m. m. III. ÚS 193/2018).

9. Rozhodnutia všeobecných súdov o uložení poriadkových pokút môžu byť predmetom ústavného prieskumu, aj keď v obmedzenej miere. Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty je v zásade spôsobilé neprípustným spôsobom zasiahnuť do základných práv a slobôd účastníkov konania, a tým podlieha prieskumu z hľadiska rešpektovania zásad spravodlivého procesu vo všetkých jeho aspektoch (m. m. I. ÚS 41/2015). Aj na rozhodovanie o uložení poriadkovej pokuty sú primerane kladené požiadavky vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. To predovšetkým znamená, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad a nemôže byť prejavom svojvôle.

10. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov a vylúčiť svojvoľu, lebo len vecne správne (zákonu zodpovedajúce) a náležité (zákonom požadovaným spôsobom) odôvodnené rozhodnutie napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce z ústavy a dohovoru (m. m. I. ÚS 327/2010, IV. ÚS 562/2018).

11. Vzhľadom na uvedené je možné pri preskúvaní ústavnosti rozhodnutia všeobecného súdu o uložení poriadkovej pokuty uvažovať o opodstatnenosti ústavnej sťažnosti iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo v prípadoch absencie primeraného odôvodnenia tohto rozhodnutia (m. m. III. ÚS 152/2017).

12. Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým uznesením, ako aj uznesením o uložení poriadkovej pokuty, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti (IV. ÚS 350/09) zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu je s prihliadnutím na jeho charakter primerane odôvodnené a zároveň neindikuje existenciu takých skutočností, ktoré by umožňovali prijať záver o jeho arbitrárnosti zakladajúci porušenie sťažovateľom označených práv. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že podania, o ktoré sťažovateľ oprel svoju sťažnostnú argumentáciu (ako aj obsahovo zhodnú argumentáciu uvedenú v ústavnej sťažnosti) neboli súčasťou súdneho spisu, z čoho mestský súd vyvodil záver, že mu neboli doručené. Sťažovateľ napokon ani v ústavnej sťažnosti riadne nepreukázal údajné doručenie ospravedlnenia podaním z 29. novembra 2024 a doručenie nedoložil

žiadnymi dôkazmi (napr. prostredníctvom elektronickej doručenky), na základe ktorých by na jeho argumentáciu bolo možné nazeráť inak ako len na ničím nepodložené tvrdenia. Ústavný súd preto túto argumentáciu nevyhodnotil ako spôsobilú na prijatie záveru o arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Krajský súd sa dostatočne a ústavne akceptovateľne vysporiadal s nosnou námietkou sťažovateľa. Následne odkazom na obsah preukázateľne doručeného ospravedlnenia (doručeného súdu v deň pojednávania, pozn.) dostatočne ozrejmil, prečo toto podanie nebolo možné považovať za riadne a včasne doručené. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že výšku poriadkovej pokuty nemožno označiť za svojvoľnú, keďže bola uložená v zákonných medziach (horný limit je 1 650 eur, pozn.), pričom jej primeranosť je otázkou zákonnou, nie ústavnou.

13. V kontexte opísaných okolností ústavný súd uzatvára, že postup krajského súdu pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľa nebol poznačený excesom. Poriadková pokuta bola uložená na zákonomnom podklade a jej uloženie spočíva na dostatočných dôvodoch. Z argumentov sťažovateľa nevyplýva nič, čo by posunulo prerokovávanú vec do ústavnoprávnej roviny. Napadnutým uznesením nedošlo k extrémnemu vybočeniu zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov tak, že by mohlo zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v danej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.2. K namietanému porušeniu práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy:

14. Sťažovateľ porušenie práva podľa čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu